

การรณรงค์เพื่อการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ

บัญญัติ สุขศรีงาม^{*}

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การพัฒนาไปสู่ยุคอุตสาหกรรมและเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศดังเช่นทุกวันนี้ ทำให้อิทธิพลด้านวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกเข้ามาสู่ประเทศไทยอย่างรวดเร็วและคนรุ่นใหม่ก็รับวัฒนธรรมตะวันตกไว้ในวิถีชีวิตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถ้าปล่อยให้เป็นเช่นนี้จะทำให้ต้องสูญเสียเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมของชาติในที่สุด จึงจำเป็นต้องรีบหาทางแก้ไขโดยเร่งด่วน

นับตั้งแต่ก้าวเข้าสู่คริสต์ศักราช 2000 เป็นต้นมา ปรากฏว่ามีการใช้คำว่า ค.ศ. 2000 อย่างแพร่หลายทั้งภาครัฐและเอกชน ทำให้หลายท่านเป็นห่วงว่าจะเป็นการทำให้

ประเทศของเราถูกรุกรานด้านวัฒนธรรมของประเทศตะวันตกมากยิ่งขึ้นด้วย

เมื่อไม่นานมานี้คณะกรรมการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการประชุมครั้งที่ 129 วันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2543 ที่ประชุมได้พิจารณาศึกษาการใช้เลขศักราชของหน่วยราชการที่มีการใช้เลข 2000 กันอย่างแพร่หลาย มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ตามที่ในปัจจุบันได้มีหน่วยราชการหลายแห่ง ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ได้ใช้เลขศักราช 2000 กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตั้งชื่องานหรือกิจกรรมหรือการประชาสัมพันธ์ เช่น “ไอที 2000” , “มหกรรมการศึกษา 2000”, “งาน

สังสรรค์โรงเรียนวัด...2000", "การแข่งขันกีฬา... จังหวัด... 2000" ชื่อรายการวิทยุและโทรทัศน์ก็มักต่อท้ายด้วยเลข 2000 เป็นต้น การกระทำเหล่านี้พิจารณาได้ว่า น่าจะเป็นการรุกรานต่อวัฒนธรรมของชาติไทย ทำให้ประชาชนขาดสำนึกและละเลยทอดทิ้ง เอกลักษณ์ของชาติ เพราะการใช้เลขบอกศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของชาติไทย และมีเพียงประเทศเดียวในโลกที่ใช้เลขศักราชอย่างเป็นทางการเป็นปีพุทธศักราช โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงประกาศให้ใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2456 และจากนั้นเป็นต้นมาหน่วยราชการทุกแห่งได้ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชจนกลายเป็นเอกลักษณ์ประการหนึ่งของภาษาไทยมาเป็นเวลาได้เกือบ 90 ปีแล้ว และมีธรรมเนียมปฏิบัติของหน่วยราชการตลอดมาว่าในการใช้เลขศักราชในทุกกิจกรรมจะใช้เลขพุทธศักราชในทุกกิจกรรม ดังนั้นในขณะนี้ที่กระแสวิวัฒธรรมต่างชาติได้ครอบงำกิจกรรมแทบทุกด้านของภาคเอกชน จนมีการใช้เลขศักราชเป็น 2000 เกือบทั้งหมดอยู่แล้วเมื่อหน่วยราชการละทิ้งหลักและธรรมเนียมปฏิบัติมาร่วมใช้เลขศักราช 2000 ด้วยอย่างแพร่หลายจึงเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้ประชาชนทั่วไปเกิดความเข้าใจว่า แม้แต่กิจกรรมของหน่วยราชการเองก็ยอมรับเลขศักราช 2000 แล้ว ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบในอนาคตต่อเอกลักษณ์ของไทย จนกลายเป็นปัญหาที่จะแก้ไขได้ยาก จึงขอให้รัฐมนตรี

ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ได้พิจารณาดำเนินการดังนี้

1. ขอให้ดูแลกำชับให้หน่วยราชการทุกแห่งและทุกระดับ ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ

2. ขอให้ดูแลกำชับให้หน่วยราชการที่กำกับดูแลสถานีวิทยุและสถานีวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนสื่อมวลชนประเภทอื่น ขอความร่วมมือให้รายการต่าง ๆ ที่จัดโดยภาคเอกชนให้ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราช เพื่อร่วมกันสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ศึกษาจากหนังสือสารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานเปิดหอวิชานุสรณ์ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2524 หัวข้อพุทธศักราช, การประกาศใช้ ความว่า การใช้ปีศักราชตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ปรากฏหลักฐานว่าได้มีการใช้กันมาหลายอย่างตามนิยมของยุคสมัยหมู่เหล่า หรือตามความสมัครใจส่วนบุคคล คือมีทั้งพระพุทธศักราช (พ.ศ.) มหาศักราช จุลศักราช (จ.ศ.) และรัตนโกสินทรศก (ร.ศ.) หรือแม้แต่คริสต์ศักราช (ค.ศ.) แต่การใช้พระพุทธรศักราชในราชการทั่วไป นั้น เกิดจากพระราชดำริและพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กล่าวคือ ตามประกาศวิธีนับ วันเดือนปี ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก 131 เป็นพระ

พุทธศักราช 2455 (ตั้งแต่ปีในเดือนเมษายน) ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติปีประติทินพุทธศักราช 2483 ให้บังคับโดยปีประติทินนั้นให้มีกำหนดระยะเวลา สิบสองเดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม และสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม โดยยังคงใช้เลขปีศักราช เป็นปีพระพุทธศักราชต่อไป สำหรับในการบริหารงานเอกสารของทางราชการได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 กำหนดบังคับใช้แก่ส่วนราชการโดยกำหนดให้ปีพุทธศักราชในการออกหนังสือราชการทั่วไปอยู่แล้ว นอกจากนี้ได้มีหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1002/ว 50 ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2530 แจ้งเวียนชักซ้อมความเข้าใจและถือปฏิบัติในการระบุคำว่า “พ.ศ.” ในแบบคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ หรือหนังสือรับรองตามนัย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 เพื่อให้การปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันอีกด้วย

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร ที่ขอให้กำกับหน่วยราชการทุกแห่งทุกระดับ ได้ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ แต่โดยที่ข้อเสนอของคณะกรรมการการศาสนา ได้ขอให้ดูแลกำกับให้หน่วยราชการที่กำกับดูแล สถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ ตลอดจนสื่อมวลชนประเภทอื่น ของความร่วมมือให้ราชการต่างๆ ที่จัดโดยภาคเอกชนให้ใช้เลขศักราช

เป็นพุทธศักราช เพื่อสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งครอบคลุมถึงสื่อมวลชนประเภทอื่นและภาคเอกชนด้วย จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อมีมติตามนัยข้อเสนอของคณะกรรมการการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือขอให้ดูแลกำกับให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐต่างๆ ถือปฏิบัติในการใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของทางราชการ และขอความร่วมมือสถานีวิทยุ สถานีวิทยุโทรทัศน์ สื่อมวลชนอื่น และภาคเอกชน ให้ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราช เพื่อสร้างจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2543 ลงมติดังนี้

1. ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ สนับสนุนในการใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมต่างๆ ของทางราชการ

2. ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอความร่วมมือสถานีวิทยุ สถานีวิทยุโทรทัศน์ สื่อมวลชน และภาคเอกชน ให้ใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราช เพื่อประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติ

3. สำหรับการบริหารงานเอกสารทางราชการ ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 โดยให้ใช้เลขปีพุทธศักราช

ในการออกหนังสือราชการทั่วไป และหนังสือ
สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1002/ว 50 ลงวันที่
17 พฤศจิกายน 2530 ซึ่งแจ้งเวียนชักชวน
ความเข้าใจและถือปฏิบัติในการระบุคำว่า
“พ.ศ.” ในแบบคำสั่ง ระเบียบ ประกาศ หรือ
หนังสือรับรอง ตามนัยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ดังกล่าวโดยเคร่งครัด

4. คณะรัฐมนตรีเห็นว่า ปัจจุบัน
การดำเนินกิจกรรมทั่ว ๆ ไปของคนไทย มัก
นิยมใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
ทั้ง ๆ ที่กิจกรรมบางอย่างไม่จำเป็นต้อง
ใช้ภาษาดังกล่าวแม้ภาษาต่างประเทศซึ่งเป็น
ภาษาที่สองจะมีความจำเป็นยิ่งในการติดต่อสื่
สาร แต่ก็ควรอนุรักษ์ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษา
ประจำชาติและเป็นสิ่งที่ควรหวงแหน เพราะ
ปัจจุบันภาษาที่เหลือนอยู่ในโลกมีไม่มากนัก

นอกจากนี้ขอให้ทุกหน่วยงานส่งเสริมการใช้
เลขไทยด้วย จึงให้สำนักงานปลัดสำนักนา
กรัฐมนตรีรณรงค์ให้คนไทยได้เห็นความสำคัญ
ในเรื่องดังกล่าว

การที่ได้มีการรณรงค์เพื่ออนุรักษ์
วัฒนธรรมของไทยดังกล่าวแล้วเป็นสิ่งที่น่า
สนับสนุนเป็นอย่างมาก เพราะวัฒนธรรมไทย
ได้ถูกรุกรานจากวัฒนธรรมต่างชาติอย่างมาก
มาในทุก ๆ ด้าน ถ้าหากไม่รณรงค์เพื่อ
อนุรักษ์วัฒนธรรมไว้บ้างในไม่ช้าก็จะถูกกลืน
จนหมดไป เป็นผลให้ต้องเสียความเป็นไทย
ด้วย จึงขอเชิญชวนหน่วยราชการและชาวไทย
ทุกคนได้ร่วมกันรณรงค์ในเรื่องนี้ เพื่อเป็นการ
อนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติให้คงอยู่ตลอดไป
ครับ

เอกสารอ้างอิง

หนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง ที่ นร 1305/3043 วันที่ 3 เมษายน 2543 เรื่อง การดูแลกำกับให้หน่วยราชการทุกแห่งใช้เลขศักราชเป็นเลขปี.

กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

หนังสือสภาผู้แทนราษฎร ค่วนที่สุด ที่ 1157/2543 วันที่ 9 มีนาคม 2543 เรื่อง ขอให้ดูแลกำกับให้หน่วยราชการทุกแห่งใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ. กรุงเทพฯ : สภาผู้แทนราษฎร.

หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร 1305/3403 วันที่ 18 เมษายน 2543 เรื่อง การดูแลกำกับให้หน่วยราชการทุกแห่งใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 62 วันที่ 10 พฤษภาคม 2543 เรื่อง การดูแลกำกับให้หน่วยราชการทุกแห่งใช้เลขศักราชเป็นเลขปีพุทธศักราชในกิจกรรมทุกด้านของหน่วยราชการ. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

การเรียนรู้จากองค์พระประมุข

ข้าราชการเป็นผู้ที่มีโอกาสได้ทำงานใกล้ชิดพระมหากษัตริย์มากกว่าผู้อื่น จึงมีโอกาที่จะเรียนรู้การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้จากการสังเกตวิธีการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงมีพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ทรงงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง และทรงปฏิบัติพระองค์ให้เป็นตัวอย่างในการเข้าไปแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ถูกจุดอย่างทันทีและทันการณ์ การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเพื่อยึดถือพระองค์เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานนั้น นอกจากจะเป็นการเรียนรู้จากปราชญ์ผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนาประเทศไทยที่นานที่สุดแล้ว ยังจะช่วยกระตุ้นให้ข้าราชการมีพลังที่จะทำงานของตนเอง เพื่อเป็นการเสริมให้งานที่พระองค์ท่านทรงปฏิบัติเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเต็มที่ต่อไป

สิ่งที่ข้าราชการที่ดีต้องทำเพื่อเป็นข้าราชการตามรอยพระยุคลบาทได้แก่

1. เป้าหมายการทำงานที่มุ่งมั่นแน่วแน่ในการแก้ปัญหของชาติและประชาชนโดยไม่ต้องสร้างปัญหา เพิ่มและมุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. มีหลักและวิธีทำงานแบบผู้ที่รู้งานที่ทำจริงโดยรู้วิธีการ รู้ปฏิบัติ รู้คิดอ่านตามเหตุผลความเป็นจริง มุ่งประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ ทำงานเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยต้องประสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและฝ่ายอื่นอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์
3. มีจิตสำนึก ทศนคติ และพฤติกรรม ที่ซื่อสัตย์ สุจริต อุดม มั่นคง พากเพียร มุ่งมั่นแต่ยึดหยุ่น ส่งเสริมคนดี คนเก่ง มีความเมตตาและความกตัญญู

“การปฏิบัติราชการให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ ความสามารถในทางวิชาการแล้ว แต่ละบุคคลยังจะต้องมีรากฐานทางจิตใจที่ดี คือความหนักแน่น มั่นคงในสุจริตธรรม และความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศลโลบาย หรือวิธีการอันแนบคายในการปฏิบัติงานประกอบพร้อมกันด้วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและแผ่นดิน”

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน

เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2538

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันที่ 31 มีนาคม พุทธศักราช 2538